

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı : 1904
Tarih : 04.05.2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Çocukların; sağlıklı bir çevre ve temel özgürlüklerden mahrum kalmalarına, fiziksel, sosyal, kültürel, duygusal gelişimine zarar veren koşullarda olmalarına ve eğitim haklarından yoksun kalmalarına sebebiyet veren çocuk işçiliğinin tüm boyutlarıyla araştırılması ve gerekli tedbirlerin alınması sağlamak üzere Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105. Maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ederiz.

Mahmut TOĞRUL

Gaziantep Milletvekili

GEREKÇE

Çocukların çalıştırılması önemli toplumsal sorunların başında gelmektedir. Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) tanımına göre; *"15 yaşın altında aile bütçesine katkıda bulunmak, ya da yaşamını kazanmak amacıyla çalışanlar "çocuk işçi" veya "çalışan çocuk" olarak adlandırmaktadır. Çocukların çalışma yaşamında var olmasının en temel nedenlerinden biri yoksulluktur. Sosyo-ekonomi farklılıklar eşitsizliği, eşitsiz büyümenin neden olduğu adil olmayan gelir dağılımı gibi faktörler de, çocuk işçiliğini tetikleyen nedenler arasındadır.*

Her geçen yıl çocuk işçiliğinin artarak devam ettiği görülmektedir. Çalışan çocukların çoğu tarım, tekstil, sanayi hizmet sektöründe çalışmaktadır. Ayrıca, çocukların yaygın olarak istihdam edildikleri küçük işletmeler, tarım ve sokakta yürütülen işlerle ev hizmetlerinin İş Kanunu'nun kapsamı dışında olması, işyerlerinin denetimlerinin etkin olarak yapılmaması, cezai müeyyidelerin yetersizliği ve denetimlerde çocuk işçiliğinin göz ardı edilmekte olduğu görülmektedir. Sokakta çalışan çocukların çoğu, ayakkabı boyacılığı, küçük çaplı malların satışı (mendil, simit, vb.), atık toplayıcılığı yapmaktadır. Bu çocuklar sokakta çalıştıklarından dolayı birçok risklere maruz kalmaktadır.

İşverenlerin çalıştırmak üzere çocuk işçileri tercih etmesinin temel bir nedeni de çocuk işçilerinin, her zaman için ucuz işgücü olmasından kaynaklıdır. Çoğunlukla kayıt dışı çalıştırıldıkları ve haklarını aramayı bilmedikleri için işverenler tarafından tercih edildiği bilinen bir gerçektir. Yoksulluk döngüsüne saplanmış olan Türkiyeli çocuk, çocuk işçiliğinin en kötü biçimlerinde çalışmaya zorunlu bırakılmakta ve okul çağındayken çalışmak zorunda kaldıkları için eğitimden uzaklaşmaktalar.

TÜİK'in açıkladığı çocuk istatistikleri, çocuk işçiliğinin vahametini bir kez daha gözler önüne sermektedir. Buna göre, son 1 yılda istihdam edilen çocuk sayısı 7 bin artarak 709 binden, 716 bine yükselmektedir. Üstelik en büyük artışın, kız çocuklarının sayısında olduğu belirtilmektedir. 2014 yılında 503 bin olan erkek çocuk işçi sayısı 2015 yılında 497 bine gerilerken, çalışan kız çocuk işçi sayısında ise, 206 binden 219 bine dikkat çekici bir artış yaşanmıştır. Çalışan kız çocuklarındaki bu artış oranının Türkiye'ye gelen Suriyeli nüfusundaki artıştan kaynaklandığı düşünülmektedir. Ayrıca, İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi'nin verilerine göre, son üç yılda en az *"176 çocuk işçi"* iş cinayetinde hayatını kaybetmiştir. İşyerindeki sağlık ve güvenlik standartlarının düşük olması ve kötü çalışma koşulları sonucunda çocuklar, yaşamlarını kaybetmekte; ya sakatlanmalarına ya da hastalanmalarına yol açmaktadır.

Sokakta, küçük ve orta ölçekli işletmelerin ağır ve tehlikeli işlerinde, gezici ve geçici tarım işlerinde çalışan çocukların, Türkiye'nin taraf olduğu BM Çocuk Hakları Sözleşmesine aykırı olduğu da bilinmelidir. Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin 1. maddesine göre; 18 yaşından küçük herkesin çocuk sayıldığı ve devletin başlıca görevlerinden birinin de çocukları korumak olduğu hüküm altına alınmıştır. Bu bağlamda, Çocuk haklarını korumak ve çocuk işçiliğinin son bulması için TBMM'nin bu konuda gerekli önlemleri alması gerektiğini, bu amaçla meclis araştırması açılması gerektiğini talep ediyoruz.

Çağlar DEMİREL
HDP Diyarbakır Milletvekili

Meral DANIŞ BEŞTAŞ
HDP Adana Milletvekili

Behçet YILDIRIM
HDP Adıyaman Milletvekili

Berdan ÖZTÜRK
HDP Ağrı Milletvekili

Dirayet TAŞDEMİR
HDP Ağrı Milletvekili

Sırrı Süreyya ÖNDER
HDP Ankara Milletvekili

Ayşe ACAR BAŞARAN
HDP Batman Milletvekili

Mehmet Ali ASLAN
HDP Batman Milletvekili

Saadet BECEREKLİ
HDP Batman Milletvekili

Hişyar ÖZSOY
HDP Bingöl Milletvekili

Mizgin İRGAT
HDP Bitlis Milletvekili

Altan TAN
HDP Diyarbakır Milletvekili

İmam TAŞÇIER
HDP Diyarbakır Milletvekili

Nimetullah ERDOĞMUŞ
HDP Diyarbakır Milletvekili

Nursel AYDOĞAN
HDP Diyarbakır Milletvekili

Sibel YİĞİTALP
HDP Diyarbakır Milletvekili

Ziya PİR
HDP Diyarbakır Milletvekili

Nihat AKDOĞAN
HDP Hakkari Milletvekili

Mehmet Emin ADIYAMAN
HDP Iğdır Milletvekili

Erdal ATAŞ
HDP İstanbul Milletvekili